

NYHETSREV 1/18

Her kommer det andre nyhetsbrevet fra Torborg Nedreaas-selskapet. Det første ble sendt ut rett før selskapets stiftelsesmøte 13.11.2017, som ville ha vært Nedreaas' 111-årsdag. Vi var i forkant spente på hvordan oppmøtet ville bli, men det var ingen grunn til bekymring. Det kom nærmere 200 deltakere, og lokalet på Bergen offentlige bibliotek var smekkefullt. Publikum fikk oppleve både opplesning, paneldebatt og musikalske innslag.

Arbeidet i selskapet går framover. Vi får stadig flere medlemmer, vi jobber videre med å få en statue av Nedreaas på en passende plass i Bergen, og 27.-29. september blir det Nedreaas-konferanse på Litteraturhuset i Bergen, med en faglig del og med flere kveldsarrangement.

Dessuten har vi fått nettside – torborgnedreaas.no – og vi har blitt registrert som grasrotmottaker hos Norsk tipping. Velger du Torborg Nedreaas-selskapet som grasrotmottaker, vil 7 prosent av det du spiller komme oss til gode.

Til sist har vi gleden av å informere om at vi har et antall eksemplarer til salgs av *Av måneskinn gror det ingenting*, i paperbackutgaven fra 2017. Disse kan vi tilby for kr. 95 + porto (evt. uten, hvis du kan hente i Bergen). Hvis du er interessert, send en epost til torborgnedreaas@gmail.com.

MIN NEDREAAS: STIG HOLMÅS

«Min Nedreaas» er en fast spalte i nyhetsbrevet, der inviterte gjester skriver om sitt forhold til Torborg Nedreaas og hennes forfatterskap. Gjest i dette nyhetsbrevet er Stig Holmås:

Min eldste datter heter Herdis. Lenge før hun ble født, ja, faktisk før hun ble laget, var navnet klart. «Får vi noen gang en datter, skal hun hete Herdis.» Sånn tenkte to Nedreaas-fans som hver på sin kant storøyd hadde lest seg gjennom *Trylleglasset*, *Musikk fra en blå brønn* og *Ved neste nymåne*.

Og vi hadde møtt forfatteren også, hver sin gang, hver sitt korte møte. Mitt var en kveld på Club 7 senhøsten 1980. Diktere fra hele landet var samlet for å lese opp, to dager til ende, tror jeg. Det var smekkefullt. Røyken lå tett i det halvmørke lokalet, det dampet fra rødmixer, eventyrblandinger, coolyer, ti teddyer uten filter - og fra et langt, elegant munnstykke ved et bord innerst i lokalet. Var det ikke? Jo visst faen, det måtte være ...? Torstein Bugge Høverstad var konferansier. Jeg tok tak i ham i pausen. «Torstein, er det ikke Torborg Nedreaas som sitter der inne?» Jo, det var det. «Kjenner du henne?» Det gjorde han. «Kan du ikke presentere meg?» Det gjorde han også. «Her er en ung forfatter som gjerne vil treffe deg. Stig Holmås fra Bergen.» Da utbrøt Torborg Nedreaas med sin dannete, nærmest sofistiserte gin & tonic-stemme: «Nei, men er det Stig Holmås. Ja, deg har jeg lest med glede.»

Å, jubel i mitt hjerte! Torborg Nedreaas, selveste dronningen i norsk litteratur, hadde lest mine famlende skrivelser. Og hun hadde gjort det med glede! Å, engler og basuner! Jeg fikk plass ved bordet, det satt andre der fra før, jeg husker ikke hvem, jeg husker bare Torborg Nedreaas, og at vi drakk vin og røykte og snakket og lo i time etter time. Og i min skulderveske hadde jeg en bunke dikt (som jeg skulle ta med til en redaksjon neste dag), og blant dem var det til alt overmål ett til Torborg Nedreaas selv, og det hadde tittelen «Musikk fra en blå bil». Jeg mener jeg leste det for henne, og at hun smilte og takket og ga meg en klem, men jeg er neimen ikke sikker.

Stig Holmås

NEDREAAS-KALENDEREN HØSTEN 2018

Torborg Nedreaas-dagene 2018

27.-29. september inviterer vi til Torborg Nedreaas-dagene. Arrangementet er et samarbeid mellom Litteraturhuset i Bergen, Universitetet i Bergen og Høgskulen i Volda, og det blir både seminar, kveldsarrangementer og annet. Vi håper å se så mange som mulig på Litteraturhuset i disse dagene, både som deltakere og tilhørere. Her er informasjon fra Litteraturhusets program:

Torborg Nedreaas-seminaret 2018

Torborg Nedreaas (1906-1987) er kanskje mest kjent for romanen *Av måneskinn gror det ingenting* og de prisbelønte bøkene om Herdis (*Trylleglasset*, *Musikk fra en blå brønn* og *Ved neste nymåne*), ved siden av sin store produksjon av noveller og radiokåserier. Forfatterskapet kjennetegnes ved politisk engasjement og omsorg for de svake, men har også en poetisk nerve som kan være både humoristisk og sår. Nedreaas' bøker har hatt stor betydning for norsk litteratur, og de fortjener flere lesere. Målet for dette seminaret er derfor å skape fornyet oppmerksomhet og engasjement for forfatterskapet. Inviterte forelesere er Irene Iversen (UiO), Frode Lerum Boasson (NTNU) og Christine Hamm (UiB). Seminaret er gratis og åpent for alle. Informasjon og *Call for papers* her:

<https://www.uib.no/skok/117676/torborg-nedreaas-seminaret-2018>

Kveldsarrangementer Arven etter Nedreaas

I løpet av sin levetid rakk Torborg Nedreaas å bli en mye lest og høyt aktet forfatter. Men hvor er hennes arvtakere? Hvilke spor har hun satt i kulturen generelt, og i litteraturen spesielt? Finnes det en Nedreaas av i dag? Frode Lerum Boasson, Synnøve Lindtner og Grethe Fatima Syéd møtes til diskusjon. Samtaleleder er Kari Jegerstedt.

Jenter fra Bergen

Om man på død og liv skal sette Nedreaas i bås, er mulighetene mange: Hun var arbeiderforfatter, politisk forfatter, kvinnelig forfatter og ikke minst bergensforfatter. I denne samtalen spør vi hva det i litterær sammenheng vil si å være en jente fra Bergen. Hvordan skriver de, og hva skriver de om? I panelet sitter Gunnar Staalesen, Irene Iversen og Anemari Neple. Per Buvik styrer ordet.

RAPPORT FRA STATUEKOMITÉEN

Prosjektet «Torborg Nedreaas på sokkel» er i full gang. Vi er i kontakt med både kommunale og private aktører, har fått mange gode råd og møtt mye entusiasme på veien. I første rekke jobber vi med å finne en egnet plassering; flere steder på og i nærheten av Møhlenpris er aktuelle. Dernest må finansieringen på plass, før vi kan samarbeide med aktuelle kunstnere om den rette form og uttrykk. Vi har stor tro på at dette skal lykkes. Timingen er perfekt. Mange har sett seg lei på at gatebildet i Bergen domineres av menn, og det mobiliseres også politisk for å endre på dette. Se for eksempel oppslag i Bergens Tidende 19/6-18:

<https://www.bt.no/nyheter/innenriks/i/6n74Wr/Bergens-nye-gater-far-kvinnenavn>.

VISSTE DU AT...

Torborg Nedreaas har oversatt Tove Ditlevsens *Vilhelms værelse?* Ditlevsen har vært i vinden i det siste; 14/12-2017 ble hundreårsdagen for hennes fødsel markert og her hjemme har bl.a. Vigdis Hjorth skrevet og snakket engasjert om forfatterskapet. Selv om den danske forfatteren nok brente lyset sitt med høyere temperatur – hun ble bl.a. narkoman og endte livet i selvmord – viser hun tydelige berøringspunkt med Nedreaas. *Vilhelms værelse* kom på dansk i 1975. Nedreaas' oversettelse er fra 1976, og er trykket opp igjen flere ganger, sist i 2018. Det er ikke helt vanlig at såpass tilårskomne oversettelser blir gjenbrukt. Vi tror det betyr at den er spesielt god.

NY SPALTE: FRA MEDLEMSARKIVET

Jeg traff Torborg Nedreaas. Det var vel på slutten av 1970-tallet da en studievenninne og jeg selv var blitt så fascinert av bøkene hennes at vi ringte og spurte om vi kunne komme på besøk til Nesodden der hun og Aksel Bull Njå bodde. Vi fortalte at vi hadde lagt opp flere tekster av Nedreaas til selvvalgt pensum til grunnfag i nordisk, og at vi hadde utformet noen spørsmål til henne om bøkene vi hadde lest. Det var helt i orden at vi kom på besøk, og det hele endte med at vi tilbrakte åtte timer i hyggelig lag med Torborg og Aksel, som invitert oss både til lunsj og middag. Dette var en stor og skjellsettende begivenhet for oss den gang i våre relativt unge og ubeskrevne liv – og sånn kjennes det fremdeles, nærmere 40 år senere.

Eva-Marie-Syversen, Høgskolen i Innlandet